

Plan mot diskriminering och kränkande behandling (PDK)

Filurens förskola 2026

Planen gäller från: 2026-01-01

Planen gäller till: 2026-12-31

Fastställd av: Rektor Annika Johansson och arbetslaget på Filurens förskola

Vision

Vår vision för Filurens förskola är nolltolerans mot diskriminering, trakasserier, sexuella trakasserier och annan form av kränkande behandling.

Vi arbetar för att ha ett vänligt, tillåtande och accepterande klimat utan våld, kränkande språk och handlingar. Den pedagogiska helhetsidén på Filurens förskola är värdegrundsarbetet där utbildningen och undervisningen genomsyras av värdegrund, förhållningssätt och bemötande. Vi arbetar utifrån att varje människa är unik och att alla har rätt att bli sedda, respekterade och bemötta som den unika individ de är. Alla barn ska få utveckla sitt lärande utifrån sina förutsättningar och genom god, positiv omsorg känna sig trygga. Genom trygghet bygger barnen en god självkänsla så att de tror på sig själv och vågar stå för sin åsikt och förstår att det de säger och tycker är viktigt. På Filurens förskola får alla vara olika och tänka olika för att tillsammans göra framsteg, övervinna svårigheter och skapa förståelse för att olikheter är en tillgång i gruppen. När de går vidare från vår utbildning ska det vara med fortsatt nyfikenhet och lust att lära för livet i bagaget.

Vi grundar vår vision utifrån vad som står i förskolans läroplan Lpfö-18, rev.25:

”Var och en som verkar i förskolan ska främja aktning för varje människas egenvärde och verka för en hållbar utveckling.

Utbildningen ska ge barnen möjlighet att utveckla sin förmåga till empati och omtanke om andra genom att uppmuntra och stärka deras medkänsla och inlevelse i andra människors situation. Utbildningen ska präglas av öppenhet och respekt för skillnader i människors uppfattningar och levnadssätt. Den ska ge barnen möjlighet att på olika sätt få reflektera över och dela sina tankar om livsfrågor.” (Skolverket 2025, sid.5)

”Alla barn ska få uppleva den tillfredsställelse och glädje det ger att göra framsteg, övervinna svårigheter och att vara en tillgång i gruppen” (Skolverket 2025, sid 10).

”Förskolan ska ge varje barn förutsättningar att utveckla öppenhet, respekt, solidaritet och ansvarstagande, förmåga att ta hänsyn till och leva sig in i andra människors situation samt vilja att hjälpa andra” (Skolverket 2025, sid 12).

Förväntningar

Till dig som barn på Filurens förskola

Om du som barn känner att du blir kränkt eller utsatt av något annat barn, eller av en vuxen på förskolan, vill vi att du berättar det för en vuxen på förskolan eller hemma. På vår förskola gör vi allt för att du ska vara trygg och känna att du trivs på Filurens förskola.

Till dig som vårdnadshavare på Filurens förskola

Om du som vårdnadshavare får en känsla av eller får kännedom om att ditt barn, eller någon annans barn, blir kränkt eller utsatt på något sätt vill vi att du kontaktar rektorn på vår förskola. Finns inte rektorn tillgänglig kontaktar du annan personal på vår förskola, så att vi tillsammans kan hjälpas åt för att skapa en trygg miljö på Filurens förskola.

Till dig som personal på Filurens förskola

Du som personal har som uppdrag att bemöta alla barn med förståelse och respekt. Om du upptäcker någon form av kränkande behandling eller att ett barn blir utsatt på något annat sätt av ett annat barn eller av personal ska du följa våra rutiner kring detta.

Till dig som vikarie, tillfälligt arbetande eller student på Filurens förskola

Du som vikarie, tillfälligt arbetande eller student har som uppdrag att bemöta alla barn med förståelse och respekt. Om du upptäcker någon form av kränkande behandling eller att ett barn blir utsatt på något annat sätt ska du omedelbart kontakta rektorn på vår förskola. Finns inte rektorn tillgänglig kontaktar du ordinarie personal på vår förskola.

Till dig som rektor/huvudman på Filurens förskola

Du som rektor/huvudman arbetar för att främja alla barns lika rättigheter och motverka diskriminering och annan kränkande behandling. Du ser till att rutiner finns för att upptäcka och åtgärda alla former av kränkande behandling.

Diskrimineringsgrunder

- Kön
- Könsidentitet eller könsuttryck
- Etnisk tillhörighet
- Religion eller annan trosuppfattning
- Funktionsnedsättning
- Sexuell läggning
- Ålder

Undersöka risker och hinder

Det första steget innebär att arbetslaget ska undersöka verksamheten för att upptäcka eventuella risker för diskriminering eller repressalier, eller andra hinder för barns lika rättigheter och möjligheter. Det kan både vara reella, faktiska hinder och hinder i form av attityder, normer och strukturer.

Analysera orsaker

Efter undersökningen, i det andra steget, ska rektor och ev delar av arbetslaget analysera orsakerna till de upptäckta riskerna och hindren. Det handlar alltså om att reflektera, analysera och dra slutsatser om varför det ser ut som det gör. Det kan också hända att fler undersökningar behöver göras för att få syn på risker och hinder som först inte visade sig.

Genomföra åtgärder/förebyggande arbete

I det tredje steget ska rektor, ev. tillsammans med delar av arbetslaget, genomföra de främjande och förebyggande åtgärder som skäligen kan krävas utifrån vad undersökningen och analysen visar. I vår verksamhet ska alltså barnhälsoteamet bedöma vilka konkreta åtgärder som ska genomföras. Åtgärderna ska motsvara faktiska behov. Det betyder inte att det måste finnas ett barn i verksamheten som kan drabbas idag, utan att det finns risker eller hinder som skulle kunna leda till att någon kan bli diskriminerad eller utsatt för kränkande behandling.

Följa upp och utvärdera

I det fjärde och sista steget ska rektor, ev tillsammans med delar av arbetslaget, följa upp och utvärdera arbetet med undersökningen, analysen och åtgärderna. Det handlar alltså om att utvärdera resultatet av arbetet för att kunna ta ställning till hur det har fungerat och om de mål som satts upp har uppfyllts. När det är klart ska erfarenheterna gå att använda i steg ett (undersökningen), det vill säga i nästa cykel av arbetet med aktiva åtgärder.

Främjande och förebyggande arbete

”Det främjande arbetet pågår alltid och utan att något särskilt har hänt. Det bedrivs långsiktigt, gäller alla, sker kontinuerligt... och det är målinriktat... I det förebyggande arbetet ligger fokus på att identifiera och avvärja risker för diskriminering och kränkande behandling i den egna verksamheten...” (Skolverket 2022, sid.16, 54)

Barnhälsa

På Filurens förskola ansvarar och leder rektor Annika Johansson barnhälsan i nära samarbete med arbetslaget. Tillsammans diskutera vi arbetet med den pedagogiska omsorgen, utbildningen, samordnade insatser, utvecklingen och verksamheten utifrån ett värdegrundsperspektiv. I arbetslaget förs diskussioner kring arbetet med planen mot diskriminering och kränkande behandling.

Vår arbetsgång

Vi använder oss av olika kartläggningar för att undersöka och analysera all form av diskriminering och kränkande behandling i vårt löpande arbete och får där igenom en nulägesbeskrivning. Utifrån detta fördjupar vi oss i analysen, gör åtgärder och utvärderar Filurens målsättning.

Vi använder oss av frågeställningarna – ”Var är vi? Vart ska vi? Hur gör vi? Hur blev det?”

Kartläggning	Vem ansvarar?
Spontana samtal och iakttagelser under dagen som vid behov dokumenteras och utreds vidare.	Hela arbetslaget
Spontana samtal från vårdnadshavare dokumenteras och utreds vidare vid behov.	Mottagande personal
Trivsselfrågor, sociogramfrågor och frågor om stopphanden genomförs med alla barn i de tre äldsta åldrarna. Se bilaga 1, 2 & 3	Towa Norberg
Trygghetsintervju i grupp genomförs med alla barn i de två äldsta åldrarna. Se bilaga 4	Towa Norberg
Observationer av barnen utifrån barnens svar på sociogramfrågorna.	Hela arbetslaget
Under arbetslagsmöten under året lyfts nulägesrapport av barnhälsan och PDK.	Rektor Annika Johansson
Sammanställning genomförs av trivsselfrågorna, sociogramfrågorna och frågorna om stopphanden.	Towa Norberg
Sammanställning genomförs av trygghetsintervju i grupp.	Towa Norberg
Sammanställningen analyseras i arbetslaget på en utvärderingsdag och åtgärder upprättas.	Hela arbetslaget
Enkät till vårdnadshavarna.	Rektor Annika Johansson

Vårt löpande arbete

Annan kränkande behandling

Nuläge - var är vi?
Utifrån intervjufrågorna om lek som gjordes med 3-5 åringarna hösten 2025 uttrycker alla barn att de har en kompis att leka med. Det finns en differens i hur många gånger varje barn väljs av sina kompisar. Några barn uttrycker att de inte alltid får vara med i den lek man önskar. Föräldrarnas åsikter utifrån föräldraenkäten hösten 2025 är genomgående att de upplever deras barn trivs mycket bra på Filurens förskola. Det framgår också utifrån föräldrarnas svar att de upplever att vårt värdegrundsarbete fungerar bra. Det pedagogerna ser är att det emellanåt är en tuff attityd bland äldre barn.

Mål - vart ska vi?
Alla barn ska känna att de trivs och det ska inte förekomma någon kränkande behandling.
Alla barn ska känna trygghet och känna sig värdefulla.
Alla barn ska visa respekt för alla människors lika värde och att olikheter är en tillgång.
Alla barn ska bli hörda, sedda och lyssnade på.
Alla yngre barn på Filurens förskola ska känna till Stopp-handen. Alla äldre barn på Filurens förskola ska kunna säga stopp och förklara varför.
Vi ska erbjuda en god omsorg, utbildning, undervisning och verksamhet där varje barn känner sig viktigt, delaktigt och betydelsefullt..
Vår plan mot diskriminering och kränkande behandling ska vara ett levande dokument där barn, vårdnadshavare och personal får vara delaktiga och är medvetna om planens innehåll.

Genomförande - hur gör vi?
Vi arbetar med att skapa trygghet, tillit och rutiner i barngruppen. Alla barn ska känna att det känns tryggt när de går till förskolan. Vi vuxna ska lyssna på barnen och barnen ska veta att de kan vända sig till oss om de behöver hjälp med något eller om en konflikt uppstår och att de får samma bemötande oavsett vem de vänder sig till. Vårdnadshavarna ska känna trygghet och tillit i att de kan vända sig till oss.
Alla pedagoger ska vara härvarande, nyfikna, lyhörda och medupptäckande samt vara goda förebilder.
För att skapa en gemensam värdegrund i barngruppen och arbeta med gemensamt förhållningssätt i arbetslaget använder vi oss av ett positivt och salutogent bemötande.

Vi erbjuder vårdnadshavarna att vara delaktiga i vårt gemensamma arbete kring vår plan mot diskriminering och kränkande behandling och så de blir medvetna om planens innehåll.

Äldre barn kommer arbetat med sin kompisregnbåge tillsammans med barnen som innehåller kompisregler. Denna ska vi använda för att utveckla normer och förhållningssätt för arbetet och samvaron i barngruppen. Yngre barn kommer arbeta med materialet Kompisböckerna som en del i sitt värdegrundsarbete.

Skulle en situation uppstå där ett barn känner sig kränkt, följer vi rutinerna och gör en anmälan om kränkande behandling. I denna utvärderar vi hur vi ska arbeta förebyggande kring kränkningar för att förhindra att detta ska hända igen. I en situation där en pedagog misstänker en kränkning, men inte är säker, ska anteckningar föras med datum, tid, berörda personer och händelseförlopp samt berörd pedagog. Denna anteckning lämnas till rektor. All personal i arbetslaget är ansvariga att värdegrundsarbetet genomsyrar all verksamhet.

Värdegrundsfrågor är ständigt levande i både barngrupp och vid personalens arbetslagsmöten.

Analys – hur blev det?

Diskrimineringsgrund: Kön

Nuläge - var är vi?

Det förekommer att barn pratar om vad som är flickigt respektive pojkigt, t ex kring, kläder, frisyrer och färger. Framför allt märks det bland de äldre barnen att olika samhällsvärderingar ges uttryck i deras tal och agerande. Pedagogerna upplever att de bemöter alla utifrån den person och individ de är – inte utifrån vilket kön de tillhör.

Mål - vart ska vi?

Verksamheten ska arbeta för att främja alla barns lika rättigheter och motverka diskriminering och annan kränkande behandling på grund av sitt kön.

Genomförande - hur gör vi?

Pedagogerna fortsätter med diskussioner kring ämnet och påminner varandra om att tänka på vårt ordval och inspirerar varandra till att bryta normer och mönster. I diskussioner med barnen framhåller vi att olikheter mellan oss som individer är något positivt och att vi alla är lika värdefulla. När diskussioner kring kön uppkommer i samtal med barnen pratar vi om deras tankar och funderingar och belyser pojkars och flickors rent fysiska olikheter. Oavsett kön kan man jobba med samma saker, flickor och pojkar kan ha samma intressen.

När vi lånar litteratur i ämnet gör vi det medvetet så att flickor och pojkar belyses ur olika synvinklar, till exempel både flickor och pojkar som är starka och rädda. Vi lyfter fram litteratur med barnen som betonar att alla har lika mycket värde oavsett vilka kön man tillhör.

Pedagogerna tar fram kompetensutvecklande litteratur som stöd för sitt arbete kring denna diskrimineringsgrund.

Analys - hur blev det?

Diskrimineringsgrund: Könsoverskridande identitet eller könsuttryck

Nuläge - var är vi?

I nuläget upplever inte pedagogerna att det finns något barn som gett uttryck för att ha en könsoverskridande identitet eller könsuttryck på Filuren. Men detta kan ju barnet uppleva utan att vi uppfattar att det ger uttryck för det.

Mål - vart ska vi?

Alla barn ska uppleva att de har samma rättigheter och möjligheter oavsett könsoverskridande identitet och ingen ska diskrimineras eller uppleva kränkning kopplat till könsidentiteten.

Vi ska bejaka alla utifrån den unika person och individ de är, oavsett vilket kön barnet identifierar sig som.

Genomförande - hur gör vi?

Vi pedagoger är härvarande och lyhörda för barnens samtal och frågor. Frågor kring könsoverskridande identitet diskuteras spontant när frågor eller funderingar uppstår. Vi ska möjliggöra barnens intresse för könsoverskridande lek, till exempel erbjuder olika kläder för utklädande, hen får vara lucia eller stjärngosse om hen vill. Vi poängterar att alla identiteter och könsuttryck är välkomna.

Vi ska arbeta aktivt för att alla barn ska få kännedom om att det finns olika könsidentiteter eller könsuttryck. När vi lånar litteratur i ämnet gör vi det för att skapa en medvetenhet och vidga barnens kunskaper och underlätta för barnet att vara öppna med sin identitet och sitt utforskande.

Analys - hur blev det?

Diskrimineringsgrund: Etnisk tillhörighet

Nuläge - var är vi?

I nuläget har inte pedagogerna kännedom om att det finns något barn med annan etnisk tillhörighet på Filuren.

Mål - vart ska vi?

Alla barn i vår förskola ska oavsett etnisk tillhörighet ha samma rättigheter och möjligheter.

Inget barn ska bli utsatt för diskriminering eller kränkande behandling på grund av etnisk- eller kulturell tillhörighet.

Vi ska ge barnen möjlighet att dela med sig av sitt språk och sin kultur.

Genomförande - hur gör vi?

Vi tar vara på barnens intresse för andra kulturer och nationaliteter genom att sjunga, räkna och prata enstaka ord på olika språk. Vi använder oss av digitala verktyg som t ex Polyglutt för att bekanta oss med olika kulturer och språk som finns.

Analys - hur blev det?

Diskrimineringsgrund: Religion eller annan trosuppfattning

Nuläge - var är vi?

I nuläget har inte pedagogerna kännedom om att det finns något barn med annan religion eller annan trosuppfattning på Filurens förskola.

Mål - vart ska vi?

Utbildningen och undervisningen på Filuren skall vara icke-konfessionell.

Pedagogerna ska i möjligaste mån underlätta för det enskilda barnet att följa sin tro.

Genomförande - hur gör vi?

Vi för diskussioner i barngruppen om människors olikheter i både utseende, tro och vad vi äter. När barnen visar intresse för religiösa frågor eller om det belyses i undervisningen, hjälper vi dem finna svar på sina reflektioner och tankar.

Pedagogerna letar upp och lyfter fram litteratur med barnen som breddar kännedomen om andra religioner.

Analys - hur blev det?

Diskrimineringsgrund: Funktionsnedsättning

Nuläge - var är vi?

I nuläget har pedagogerna kännedom om att det finns barn med uttalad funktionsnedsättning på Filuren.

Mål - vart ska vi?

Alla barn på Filurens förskola ska uppleva att de har lika rättigheter samt möjlighet att delta i verksamheten, undervisningen, utbildningen och omsorgen under sin vistelse i förskolan oberoende funktionsnedsättningen.

Genomförande - hur gör vi?

Vi är härvarande pedagoger som ger ytterligare stöd utifrån de aktuella barnens behov.

När det behövs gör vi en kartläggning, som kan hjälpa oss att få de rätta insatserna kring det enskilda barnet. Detta sker i ett nära samarbete med hemmet.

Analys - hur blev det?

Diskrimineringsgrund: Sexuell läggning

Nuläge - var är vi?

I nuläget finns det barn på Filuren som ger uttryck för sin sexuella läggning. Barnen pratar om vem de är kära i och i nuläget är det bara kärlek till det motsatta könet som uttryckts.

Mål - vart ska vi?

Alla barn på Filuren ska uppleva att de har lika rättigheter under sin vistelse i förskolan oavsett sexuell läggning.

Inget barn ska känna sig utsatt på grund av sin sexuella läggning eller den familjekonstellation man lever i.

Genomförande - hur gör vi?

Vi pedagoger är härvarande och lyhörda inför barnens samtal och frågor. Frågor kring sexuell läggning diskuteras spontant när frågor eller funderingar uppstår, till exempel i familjeleken.

Analys- hur blev det?

Diskrimineringsgrund: Ålder

Nuläge - var är vi?

I nuläget upplever vi pedagoger att inget barn på Filurens förskola diskrimineras på grund av ålder.

Mål - vart ska vi?

Alla barn på Filurens förskola ska känna sig respekterade, delaktiga och ha inflytande över verksamheten oberoende av barnets ålder.

Genomförande - hur gör vi?

Barns tankar uttrycks på olika sätt i olika åldrar och vi som pedagoger måste vara lyhörda för deras olika behov.

På Filurens förskola tar vi tillvara på barnens intressen och förmågor. Vi är härvarande och följer dem och utformar vår undervisning utefter barnens önskemål, lekar och tankar.

Analys - hur blev det?

Definitioner

Diskrimineringsgrund menas de kategorier av personer eller de karakteristika som skyddas av diskrimineringslagstiftningen. Det finns sju diskrimineringsgrunder.

De sju diskrimineringsgrunderna

- **Kön:** Begreppet kön innebär att någon är kvinna eller man. Förbudet mot könsdiskriminering omfattar också personer som planerar att ändra eller har ändrat sin könstillhörighet.
- **Könsöverskridande identitet eller uttryck:** Med könsidentitet och könsuttryck avses i lagen att någon inte definierar sig som kvinna eller man eller genom sin klädsel (eller på annat sätt) ger uttryck för att tillhöra ett annat kön än det som registrerats för hen vid födelsen. Begreppen omfattar dels en persons mentala eller självupplevda könsbild, dels hur någon uttrycker det som kan kallas personens sociala kön, till exempel genom kläder, kroppsspråk, smink eller frisyr.
- **Etnisk tillhörighet:** Med etnisk tillhörighet menas en individs nationella och etniska ursprung, hudfärg eller annat liknande förhållande.
- **Religion eller annan trosuppfattning:** Med religion avses religiösa åskådningar som exempelvis hinduism, judendom, kristendom och islam. Annan trosuppfattning innefattar sådana övertygelser som har sin grund i eller samband med en religiös åskådning, till exempel buddism, ateism och agnosticism.
- **Funktionsnedsättning:** Menas varaktiga fysiska, psykiska eller begåvningsmässiga begränsningar av en persons funktionsförmåga som till följd av en skada eller en sjukdom fanns vid födelsen, har uppstått därefter eller kan förväntas uppstå.
- **Sexuell läggning:** Lagen definierar sexuell läggning som homosexuell, heterosexuell och bisexuell läggning.
- **Ålder:** Ålder innebär uppnådd levnadslängd. Alla människor, oavsett ålder omfattas av lagens skydd mot diskriminering.

Diskriminering innebär enligt diskrimineringslagen att någon missgynnas eller kränks genom att behandlas sämre än någon annan. För att det ska röra sig om diskriminering ska missgynnandet ha samband med någon de sju diskrimineringsgrunderna. Det finns sex olika former av diskriminering.

Sex former av diskriminering

- **Direkt diskriminering** är när någon behandlas sämre än någon annan i en jämförbar situation och det finns en koppling till någon av diskrimineringsgrunderna.
- **Indirekt diskriminering** är när det finns en regel som verkar neutral men särskilt missgynnar personer med koppling till någon av diskrimineringsgrunderna. Men det är inte indirekt diskriminering om syftet med regeln är berättigat och sättet som används för att uppnå syftet är lämpligt och nödvändigt.

- **Bristande tillgänglighet** är när en verksamhet inte genomför skäliga åtgärder för att en person med funktionsnedsättning ska kunna ta del av verksamheten. Utgångspunkten för vad som är en skälig åtgärd är de krav på tillgänglighet som gäller enligt de lagar och regler som finns för verksamheten, till exempel skollagen. Om en åtgärd är skälig eller inte beror bland annat på om verksamheten har praktiska och ekonomiska förutsättningar för att genomföra åtgärden. Hänsyn tas också till om det handlar om en kortare kontakt eller en längre relation.
- **Trakasserier** är ett agerande som kränker någons värdighet och har samband med någon av diskrimineringsgrunderna. Det kan handla om kommentarer, gester eller utfrysning.
- **Sexuella trakasserier** menas ett beteende av sexuell natur som är oönskat av den som blir utsatt för det. Det kan till exempel vara att en lärare är sexuellt närgången mot en elev.
- **Instruktion att diskriminera** är när någon ger en order eller instruerar någon som är i beroendeställning, till exempel en anställd, att diskriminera någon annan.

Likabehandling menas att alla barn ska behandlas så att de har lika rättigheter och möjligheter oavsett om de omfattas av någon diskrimineringsgrund. Det innebär dock inte alltid att alla barn ska behandlas lika.

Kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns värdighet.

Upprepad kränkande behandling menas ett uppträdande som utan att ha samband med någon diskrimineringsgrund kränker ett barns värdighet, systematiskt och återkommande (mobbing).

Repressalier: Repressalier innebär att någon blir utsatt för någon form av bestraffning eller dålig behandling, som en reaktion på att denna har påtalat eller anmält diskriminering.

Huvudman menas den som är huvudman för skollagsreglerad verksamhet, dvs. den ansvariga styrelsen för fristående verksamheter. I diskrimineringslagen används begreppet utbildningsanordnare men i den här skriften används begreppet huvudman oavsett vilken lagstiftning det rör sig om.

Styrdokument som styr förskolans arbete

Det finns tre lagar som har som gemensamt syfte att skydda barn mot diskriminering, trakasserier och kränkande behandling. Bestämmelser om detta finns i lag (2018:1197) om Förenta nationernas konvention om barnets rättigheter – artikel 2, 3, 6 och 12. 6 kap, skollagen (2010:800) och i de delar av diskrimineringslagen (2008:567) som rör utbildningsområdet. Det finns också en förordning (2006:1083) om barns deltagande i arbetet med planer mot diskriminering och kränkande behandling. Dessa för vi samman i plan mot kränkande behandling och diskriminering.

Tillsammans förbjuder lagarna diskriminering oavsett kön, könsöverskridande identitet eller uttryck, etnisk tillhörighet, religion eller annan trosuppfattning, funktionshinder, sexuell läggning och ålder och annan kränkande behandling. Den tidigare årliga planen som krävdes enligt diskrimineringslagen har sedan 1 januari 2017 ersatts av krav på dokumentation. I 3 kap. 20 § anges att utbildningsanordnaren varje år skriftligen ska dokumentera arbetet med aktiva åtgärder enligt 16 och 18 §§. En ny reglering i 3 kap. diskrimineringslagen infördes den 1 januari 2017 (prop. 2015/16:135) och innebar bland annat att den tidigare skyldigheten att bedriva ett målinriktat arbete ersattes med en skyldighet att genomföra arbetet med aktiva åtgärder enligt ett övergripande ramverk som anger hur arbetet ska utföras. Det innebär krav på att arbetet ska utföras i vissa steg, analysera orsaker till upptäckta hinder och risker, vidta de förebyggande och främjande åtgärder som skäligen kan krävas och följa upp och utvärdera arbetet. Ändringen innebar vidare att krav uppställs på obligatoriska riktlinjer och rutiner för verksamheten i syfte att förhindra trakasserier, sexuella trakasserier och repressalier.

Sekretess

Offentlighetsprincipen omfattar inte Filuren förskola eftersom vi inte är en myndighet. Handlingarna omfattas av sekretess om de innehåller uppgifter om barnets personliga förhållanden. (Skollagen 29 kapitlet §14). Bedömning om det går att lämna ut handlingen fattas av huvudman, likaså formellt beslut om avslag på begäran om utlämnande av handling fattas av huvudman. Samtycke från vårdnadshavare innebär alltid att handlingarna får lämnas ut.

Referenslista

Skolverket (2022) Främja, förebygga, upptäcka och åtgärda.

<https://www.skolverket.se/getFile?file=10254>

Barnkonventionen

<https://unicef.se/barnkonventionen/las-texten>

Diskrimineringslagen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/diskrimineringslag-2008567_sfs-2008-567/

Förordning (2006:1083) om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/forordning-20061083-om-barns-och-elevers_sfs-2006-1083/

Läroplan för förskolan Lpfö 2018, rev 2025. Stockholm: Skolverket

<https://www.skolverket.se/getFile?file=13295>

Skollagen

https://www.riksdagen.se/sv/dokument-och-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/skollag-2010800_sfs-2010-800/

Bilaga 1 - Trivselfrågor

Barnets namn: _____ Ålder: _____ Datum: _____

Intervjuare: _____

1. Hur trivs du på Filuren?

.....
.....
.....

2. Är du trygg med de vuxna på Filuren? Hur känner du det?

.....
.....
.....

3. Vilka kompisar tycker du om att leka med på förskolan?

.....
.....
.....

4. Vad tycker du mest om att göra på förskolan?

.....
.....
.....

5. Vem brukar bestämma vad ni ska göra?

.....
.....
.....

6. Vad gör du om du vill leka något annat än de andra?

.....
.....
.....

7. Vad gör du om någon inte får vara med och leka?

.....
.....
.....

8. Har det hänt att du inte fått vara med och leka? Vad gjorde du då?

.....
.....
.....

9. Hur känns det när ni leker och har roligt tillsammans?

.....
.....
.....

10. Vad gör du om det blir bråk eller någon blir ledsen i leken?

.....
.....
.....

11. Om du fick bestämma, vad skulle du vilja göra mer av på förskolan?

.....
.....
.....

12. Finns det något mer du vill berätta?

.....
.....
.....

Bilaga 2 - Sociogramsfrågor

1. Har du några kompisar på förskolan?

Ja Nej

Berätta mer:

.....
.....
.....

2. Vad tycker du om att göra med dina kompisar?

.....
.....
.....

3. Hur vet du att någon är din kompis?

.....
.....
.....

4. Brukar du leka med samma kompis varje dag, eller olika kompisar?

.....
.....
.....

Bilaga 3 - STOPP

STOPP

Vad kan du göra om en kompis gör något du inte tycker om?

Vad betyder det när kompisen säger stopp?

Vad ska du göra när en kompis säger stopp mot dig?

Vad ska du göra om kompisen inte lyssnar när du säger stopp?

Namn: _____

Bilaga 4 - Trygghetsintervju i grupp

Hur känner du vid den här platsen? Vad gör att du känner så?	Glad	Neutral	Ledsen
Matrum - inne			
Pyssetrum - inne			
Tvättstuga - inne			
Toalett - inne			
Hallen - inne			
Hasselträdet - ute			
Sandlåda - ute			
Leksaksförråd - ute			
Blixtenförråd - ute			
Vilda skogen - ute			
Slanorna - ute			
Vindskyddet - ute			

Bilaga 5 – Rutin vid misstänkt kränkning behandling

Rutiner för all misstänkt kränkande behandling

- Vid misstanke av all sorts kränkning tar ansvarig pedagog kontakt med rektor som härefter agerar skyndsamt.
- Rektor tar kontakt med övriga pedagoger för att få en övergripande bild och en inledande utredning av kränkningen.
- I samband med den inledande utredning skall det göras en grundlig analys. Var det kränkning skall det göras åtgärder för att få slut på kränkningen.
 - Stödfrågor vid analys
 - Har alla inblandade kommit till tals?
 - Är det en engångshändelse eller har det skett vid flertal tillfällen?
 - Finns det ett maktförhållande mellan de inblandade?
 - Analysera om det är trakasserier, diskriminering, kränkning, mobbning eller annat (konflikt, bråk, olyckshändelse)
- Utifrån den inledande utredningen kan den fortsätta handläggningen av ärendet leda till olika anpassningar beroende på situationen. Denna bedömning görs alltid av rektor.
- Vid en misstänkt kränkning görs alltid en anmälan via blanketten ”Anmälan och utredning kränkande behandling” som finns i pärmen Personalblanketter.
- I blanketten bör inte namn användas. Avkodningen av namnen bifogas endast till rektor.
- Rektor eller ansvarig pedagog tar skyndsamt kontakt med vårdnadshavare till det utsatta barnet/barnen. Mailkontakt bifogas till rektor.
- Rektor eller ansvarig pedagog tar därefter skyndsamt kontakt med vårdnadshavare till alla involverade barn.
- Rektor eller ansvarig pedagog gör korta intervjuer med det utsatta barnet/barnen. Mailkontakt bifogas till rektor.
- Rektor eller ansvarig pedagog gör korta intervjuer med alla involverade barn, en och en eller i grupp.
 - Ramen för det konfronterande samtalet
 - Avskilt rum.
 - Alla sitter ner.
 - De vuxna är allvarliga.
 - Inga inledande frågor till barnet/barnen.
 - Visa barnet/barnen allvaret i situationen.
 - Diskutera inte den eller de utsattes eventuella bidrag till händelsen.

- Innehållet i det konfronterande samtalet
 - Presentera ramarna.
 - Berätta om händelsen från olika synvinklar.
 - Presentera krav på att beteendet omedelbart upphör.
 - Klargör för negativa konsekvenser.
 - Berätta hur vi går vidare.
 - Försäkra dig om att barnet/barnen har förstått.
 - Vi följer alltid upp händelsen för vi har nolltolerans. Alla försök till liknade händelser kommer att bli upptäckta.
 - Avtala ny tid och plats för uppföljningsmöte. Informera alltid om hur vi går vidare.
 - Kontakta alltid vårdnadshavarna till alla involverade barn/barnen samma dag som mötet sker.
- Om händelsen är att betrakta som en kränkning fortsätter handläggningen enligt följande:
 - Utredning enligt Plan mot kränkande behandling och diskriminering.
 - Ev. anmälan av tillbud eller skada mot barn. Dokumentation enligt särskild blankett.
 - Ev. behov av insatscykel. Dokumentation enligt särskild blankett.
- Ifyllt avkodat dokument lämnas ut till vårdnadshavarna till det utsatta barnet. Sekretessbedömning ska alltid göras av rektor först.
- Förskolan måste vid kränkning även göra en uppföljning, både för barnet/barnen som utsattes och den/de som utsatte kränkningen med observationer samt uppföljningsmöten. Vid behov görs ytterligare uppföljning eller åtgärder.
- Informera arbetslaget så att alla hjälps åt med observationerna.
- Följ upp med nya möten med alla involverade tills det att du är helt säker på att kränkningarna har upphört.

Bilaga 6 – Blankett, Kränkande behandling

Anmälan om händelsen

Namn på drabbat barn		Personnummer barn
Uppgiftslämnare		Barnets mentor
Datum och klockslag	Plats för händelsen	Inblandade personer, barn och personal
Orsak till anmälan		
Datum för överlämnande till rektor		Överlåtelse av utredningsuppdrag, namn och befattning

Utredning av kränkande behandling

De inblandades beskrivning och upplevelser av händelsen - anteckningar
Analys av situationen – anteckningar. Se särskilda stödfrågor i dokumentet "Rutin för all kränkande behandling"
Händelsen är att betrakta som en kränkning JA ☐ NEJ ☐

Handläggning

Ange ärendets fortsatta handläggning – flera alternativ kan anges	
☐ Utredning enligt Plan mot diskriminering och kränkande behandling.	
☐ Anmälan av tillbud eller skada mot barn. Dokumentation enligt särskild blankett.	
☐ Eventuellt behov av insatscykel. Dokumentation enligt särskild blankett.	
☐ Ärendet avslutas.	
Information till vårdnadshavare har skett	
Datum:	Muntligt ☐ Skriftligt ☐
Ort och datum	Underskrift av ansvarig pedagog

Planerad uppföljning

Datum och tid	Plats	Ansvarig pedagog

Uppföljning 1

Datum och tid	Plats	Närvarande
Uppföljningssamtal med inblandade parter, ev vidare åtgärder - anteckningar		
Ange ärendets fortsatta handläggning – vidare uppföljning eller avslutning NY UPPFÖLJNING PLANERAS ☐ ÄRENDET ÄR AVSLUTAT ☐		
Ort och datum	Underskrift av ansvarig pedagog	

Planerad uppföljning

Datum och tid	Plats	Ansvarig pedagog

Uppföljning 2

Datum och tid	Plats	Närvarande
Uppföljningssamtal med inblandade parter, ev vidare åtgärder - anteckningar		
Ange ärendets fortsatta handläggning – vidare uppföljning eller avslutning NY UPPFÖLJNING PLANERAS ☐ ÄRENDET ÄR AVSLUTAT ☐		
Ort och datum	Underskrift av ansvarig pedagog	